

Danas

ПОНЕДЕЛЈАК, 16. април 2018.

број 7504, година XXI

цена 40 din, 30 den, 1 KM, 0,7 EUR (CG)
0,7 EUR (SLO), 5 kuna, 1,2 EUR (GR)

www.danas.rs

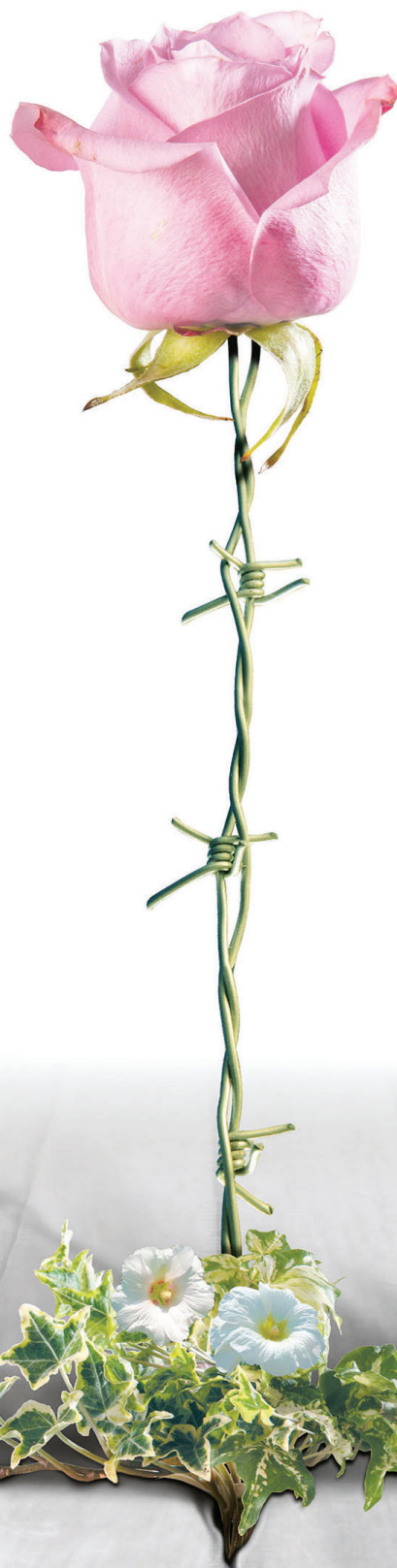
ISSN 1450-538X

ПОЗОРИШНО ПРОЛЕЋЕ

3. ТЕАТАРСКИ ФЕСТИВАЛ

*Шабачи
2018.*

16. 04 - 23. 04. 2018.

генерални покровитељ:
ГРАД ШАБАЦ

ШАБАЧКО
ПОЗОРИШТЕ

Glumci su spremni, sire!

Pozorišno proleće u Šapcu, treći put od 16. do 23. aprila

Čitavih 16 godina Šapčani su čekali veliki pozorišni festival dostojan bogatog pozorišnog života i kulture u gradu. Od 1970-ih godina do 2000. Šabac je bio domaćin jedinstvenog festivala glumačkih ostvarenja pod nazivom Svečanosti *Ljubiša Jovanović*. Bio je to pravi jugoslovenski festival sa velikim imenima i dostignućima. Pobeđivali su, između ostalih, Ljuba Tadić, Bora Todorović, Ljubica Sokić, Rade Šerbedžija... Tih dana oktobra grad je živeo sa festivalom, a i glumci su vrlo rado dolazili na svoj festival. Onda su došle krizne godine, jednostavno za takav festival nije bilo novca, a i pozorište je promenilo ime koje je nosilo po velikanu jugoslovenskog glumišta Ljubišu Jovanoviću u *Šabačko pozorište*.

Kasnije, kao prethodnica Prvog festivala *Pozorišno proleće* bili su *Dani Dušana Kovačevića*, gde su igrani njegovi najvažniji komadi, a održan je i simpozijum o njegovom stvaralaštvu. I, pokazalo se da su sazreli uslovi za veliki festival. I on je dobio punu podršku gradskog rukovodstva kao i najvažnijih pozorišnih poslenika Srbije okupljenih u Savetu festivala, na čelu sa Dušanom Kovačevićem. Od osnivanja, pre tri godine, ovaj festival potvrdio se po kvalitetu odabranih predstava. Prošle godine pobedničku predstavu *Na Drini ćuprija*, u režiji Kokana Mladenovića, u hali *Trgovinske škole* gledalo je hiljadu ljubitelja pozorišne umetnosti, čime je potkrepljeno mišljenje da je pozorište najviše u dosluhu sa društvenim zbivanjima.

A, da je pozorišni život u Šapcu u punom zamahu potvrda je festival dramskih sekcija šabačkih škola, nakon čega slede i *Pozorišne igrarije* najmlađih glumaca iz vrtića.

Da se radi o plodnom tlu za kulturu grad dokazuje svojim manifestacijama kao i radom ustanova kulture. Održavaju se *Vinaverovi dani*, u spomen na najevropskijeg srpskog književnika Stanislava Vinacera, *Oktobarski salon* je stariji od *Beogradskog likovnog salona*, ovde se održavaju izložbe crteža, portreta, ikona, što mogu samo razvijene sredine, muzej je jedan od retkih institucija koja je pripremila sasvim novu postavku, *Kulturni centar* drži avangardni pravac, kao što su rok maratoni – na *Šabački letnji festival* dođe nekoliko destina hiljada posetilaca...

Iz gradskog budžeta za kulturu se izdvaja sedam odsto, što je retkost u Srbiji, jer na taj način se čuva identitet naroda i grada.

ŠABAČKA POZORIŠNA TRADICIJA

Duga pozorišna tradicija i pozorišni životom traje već 178 godina u Šapcu. Počelo je u *Mlađoj gimnazijalnoj školi*, prvom teatralnom igrom *Svetislav i Mileva* Jovana Sterije Popovića – 1840. I tako kroz vekove.

Šabačko pozorište menjalo je nazive kroz razne istorijske periode, a zlatno doba bilo je od 1970-ih do 1990-ih godina. Godine 1972. ustanovljen je jedinstven festival glumca i glumačkih ostvarenja – Svečanosti *Ljubiša Jovanović*. Po velikanu jugoslovenskog glumišta i rođenom Šapčaninu, a tako se zvalo i, sada, *Šabačko pozorište*. Festival je trajao do 2000.

Ideju za *Pozorišno proleće* dao je Dušan Kovačević, pre tri godine, kad su igrani njegovi komadi. Prvi *Prolećni festival* održan je u aprilu 2016. godine, sa najboljim predstavama u toku protekle godine.

ŽIRI

Karpo Aćimović Godina (Ljubljana), Nikola Ristanovski (Skoplje) i Aleksandar Lukač (Toronto)

Nagradu *Zalog za budućnost* dodeljuje žiri novinara koji čine Milan Bećević (glavni i odgovorni urednik *Beogradskog glasa*), Gordana Manjenčić (RTS) i Dragan Eraković (*Danas*)

Festival otvara Branislav Lečić, pola sata ranije otvaranje izložbe „Salvador Dali između zvezda i basni“

GLAVNI PROGRAM | Velika scena Ljubiša Jovanović od 20 sati

03 POZORIŠNO PROLEĆE 18

URNEBESNA TRAGEDIJA

Foto: Atelje 212

Atelje 212, Beograd

Tekst Dušan Kovačević; režija Marko Manojlović; scenografija Vesna Popović; kostimografija Boris Čakširan, Igraju Sonja Kolačarić, Branislav Trifunović, Amar Corović, Katarina Žutić, Nebojša Ilić, Anica Dobra, Branimir Brstina, Branislav Zeremski i Radomir Nikolić

Ponedeljak, 16. april

IZ ŽIVOTA INSEKATA

Foto: BDP

Beogradsko dramsko pozorište

Tekst Karel Čapek, adaptacija Slobodan Obradović; režija Ivan Vuković; scenografija Vesna Popović; kostimografija Ivana Mladenović; Igraju Miloš Đorđević, Lako Nikolić, Jovo Maksić, Milorad Damjanović, Vladan Milić, Milica Janevski, Aleksandra Anja Alač, Nemanja Oliverić, Katarina Marković, Nemanja Bubalo, Nikola Dragović i Ivan Mirković

Utorak, 17. april

TAKO JE (AKO VAM SE TAKO ČINI)

Foto: JDP / Nenad Petrović

Jugoslovensko dramsko pozorište, Beograd

Tekst Luidi Pirandelo; adaptacija, scenografija, izbor muzike i režija Jagoš Marković; kostimografija Bojana Nikitović; Igraju Predrag Ejdus, Jelisaveta Sablić, Marko Jankećić, Nevena Ristić, Branislav Lečić, Jasmina Avramović, Lazar Đukić, Vesna Stanković, Nenad Jezdić, Irfan Mensur, Rada Đurićin i Slobodan Tešić

Sreda, 18. april

MALA MAĐARSKA PORNOGRAFIJA

Foto: Novosadsko pozorište / Ujvideki Színház

Novosadsko pozorište / Ujvideki Színház

Po motivima proze Petera Esterhazija; adaptacija, scenografija, kostimi, izbor muzike i režija Nikita Milivojević; koreografija Amalia Benet, Igraju Zoltan Sírmér, Aron Balazs kg, Emina Elor, Daniel Husta, Arpad Mesaroš, Agota Ferenc, Robert Ožvar s.a.

Četvrtak, 19. april

RUBIŠTE

Šabačko pozorište

Tekst Ninoslav Đorđević; režija Kokan Mladenović; Igraju Dragan Radojević, Ljubiša Barović, Saša Torlaković, Vladimir Milojević, Nikola Breković, Milica Janevski, Aleksandar Pleskonjić, Strahinja Barović, Aneta Tomašević, Kristina Pajkić, Slobodan Petrović Sarac, Sonja Milojević, Ivan Tomašević, Zoran Karajić, Deana Kostić, Aleksandra Ristić, Miloš Vojnović, Siniša Maksimović i Marko Babić

Petak, 20. april

CARSTVO NEBESKO: EPIKA BALKANIKA

Foto: NP Beograd / Sonja Žugić

Narodno pozorište u Beogradu i Bitef teatar

Režija Jernej Lorenci; Dramaturgija Matic Starina; scenografija Branko Hojnik; kostimografija Belinda Radulović; kompozitorica Karmina Šilec; Igraju Olga Odanović, Nataša Ninković, Nada Sargin, Hana Selimović, Branko Jerinić, Bojan Žirović, Nikola Vujović, Milutin Milošević i Slaven Došlo

I čin > Subota, 21. april; Velika scena Ljubiša Jovanović u 19 sati

II čin > Subota, 21. april; Svečana sala Šabačke gimnazije u 21 sat

CARSTVO MRAKA

Foto: NP Beograd / Mirjana Janković

Narodno pozorište u Beogradu

Tekst Lav Tolstoj; adaptacija Tijana Grumić i I. V. Torbica; režija Igor Vuk Torbica, scenografija Branko Hojnik; kostimografija Marina Vuksanović Medenica; kompozitor Nenad i Alen Sinkauz; Igraju Olga Odanović, Hana Selimović, Vanja Ejdus, Ljubomir Bandović, Anastasia Mandić, Nebojša Ljubišić, Ivan Đorđević, Nikola Vujović, Ivana Šćepanović, Jelena Blagojević i Novak Radulović

Nedelja, 22. april

Foto: NP Prština

BANOVIĆ STRAHINJA

Narodno pozorište Prština i Šabačko pozorište

Tekst Borislav Mihajlović Mihiz; režija Nebojša Bradić; Igraju Nebojša Đorđević, Zoran Karajić, Milan Vasić, Dušan Simić, Igor Damjanović, Milena Jakšić, Anika Grujić, Uroš Novović, Marko Panajotović i Petar Bećina

Ponedeljak, 23. april; PREMIJERA u čast nagrađenih

ZORAN KARAJIĆ: Grad Šabac – ozbiljan kulturni centar Srbije

Kao i za prethodna dva festivala *Pozorišno proleće*, selektor Zoran Karajić imao je ozbiljan zadatak da pogleda i isprati šta sve to najbolje srpski teatar daje. Odlučio je četrdeset predstava, i po samom motu festivala, izabrane su najbolje predstave u jednoj kalendarskoj godini umesto, kako se po ostalim festivalima biraju, po pozorišnoj sezoni. Prošle godine za najbolju predstavu izabrana je, i po žiriju i po oceni gledališta, *Na Drini ćuprija* u režiji Kokana Mladenovića. Nakon toga, na *Sterijinom pozorju* desilo se da po odluci žirija nijedna predstava ne zasluži nagradu, što je ozbiljan presedan, pa i šamar za srpsko glumište. Delom i zbog toga šabački festival ima tešku ulogu da dostojno reprezentuje čitav pozorišni život Srbije.

– Osnovni kriterijum je da predstave budu najbolje. To je najjednostavnije ali i najteže. Jednostavnost je put ka savršenstvu, i naravno predstave u celini moraju da budu kvalitetne. Živimo u kičerskom svetu i pozorišna umetnost mora da se izdvoji po svom kritičkom odnosu prema stvarnosti, da u gledaocu probudi i misli i emocije, a to je u ovom vremenu dosta teško. Neke predstave zbog tehničkih ograničenja šabačke pozornice ili nekih drugih razloga nisu mogle da budu u selekciji, ali i ovako one koje su izabrane ujedljivo su se potvrdile svojim kvalitetom. Osobnost ovog festivala je i žiri sastavljen od eminentnih pozorišnih poslenika iz zemalja okruženja, kompetentnih da donesu stručnu ocenu. S obzirom da su široko priznati njihov sud ne dolazi u pitanje, a za nas je zanimljiv taj njihov pogled sa strane, bliski su nam po mentalitetu, i mnogo toga imamo zajedničkog. Jasno je da nisu opterećeni zbog sukoba interesa koji, svakako, u ovoj našoj *maloj bari* postoje, a tu su i prepoznatljive klanovske podelje. Dodeljuju se četiri obavezne nagrade: za predstavu, režiju i najbolju glumicu, odnosno glumca, a ostale se shodno kreativnosti mogu dodeliti. To je jedan od kvaliteta šabačkog festivala, dok na primer *Sterijino pozorje* još uvek luta, nikako da pronađe pravi put i zauzme značajnu poziciju. Svojim

konceptom, mogućnostima grada, kulturnog nasleđa i dešavanja, Šabac se i po ovom festivalu uvrstio kao ozbiljan kulturni centar Srbije – kaže Zoran Karajić, direktor selektor *Pozorišnog proleća*.

Mnogo toga se izdešavalo u poslednje vreme, ali očigledno da kultura i umetnost nisu u centru pažnje društvenih zbivanja. Pogotovo nedostaje jedna ozbiljna vizija za kulturu uopšte kao i briga države za nju. Dovoljan primer su minorna izdavanja iz republičkog

konceptom, mogućnostima grada, kulturnog nasleđa i dešavanja, Šabac se i po ovom festivalu uvrstio kao ozbiljan kulturni centar Srbije – kaže Zoran Karajić, direktor selektor *Pozorišnog proleća*. Mnogo toga se izdešavalo u poslednje vreme, ali očigledno da kultura i umetnost nisu u centru pažnje društvenih zbivanja. Pogotovo nedostaje jedna ozbiljna vizija za kulturu uopšte kao i briga države za nju. Dovoljan primer su minorna izdavanja iz republičkog

Šabac mora da odbrani svoje pozorište, da opstane kao jedno od značajnijih mesta za stvaralaštvo, da se kultura stvara, a ne samo da se kupuje.

Zoran Karajić

budžeta, svega 0,64 odsto. U odnosu na Beograd kultura u drugim gradovima u Srbiji znatno je u težem položaju.

– Beograd je druga država, mada i oni imaju ozbiljne probleme. U unutrašnjosti je mnogo teže. U pozorišnim kućama je kritično, mnoge su pred gašenjem. Jedan od uzroka je i politička turbulencija, menjaju se upravni po političkoj liniji, a to u kulturi nije dobro, jer se posledice teško ispravljaju. Evidentno je da nemamo svoj kurs u kulturi, ne treba sve po svaku cenu uzimati od Zapada, jer to nas ruši. Mnogo su mi bliža rešenja sa Istoka, gde pozorišta imaju stalni ansambli, a ovde se dešava da direktor, na primer, bude i rasvetljivač na predstavi. Lijom manjeg otpora kultura po-

zorište, da opstane kao jedno od značajnijih mesta za stvaralaštvo, da se kultura stvara a ne samo da se kupuje. Posebno značajno što smo proteklih godina započeli svo- ma važan poduhvat *Šabačkim teatarskim pokretom*. To je najbolji način animiranja učenika osnovnih i srednjih škola, pre svega da više čitaju, da se interesuju za kulturu, a oni najtalentovaniji će verovatno kasnije da se opredele i za pozorište. Nakon *Pozorišnog proleća* u *Šabačkom pozorištu* održava se festival dramskih sekcija šabačkih škola, a ono što nas prosto razgali jesu predstave najmlađih, dece iz šabačkih vrtića. Njihove trupe na najbolji način prihvatile su i osvojile pozorište, to su najposebnije predstave – ocenjuje Karajić.

Na kraju festivala predviđen je i *Okrugli sto* gde će se okupiti svi upravni iz unutrašnjosti, predstavnici dramskih udruženja i Ministarstva kulture, da se sagledaju koji su dalji putevi i kako u ovim uslovima opstati.

– Mnogo je problema i poslednje moment da se postojće stanje prevaziđe. Ne postoji *Zakon o pozorištu*, ona su prepustena na milost i nemilost lokalnim samoupravama. Zbog toga su svi zaokupljeni sobom, dnevnik preživljavanjem, a potrebno je da se iskazu zajednički ciljevi i interesi, i pre svega rešenja – konstatuje sagovornik *Danas*.

VIŠE OD POLA VEKA NA SCENI

Zoran Karajić na pozorišnoj sceni prisutan je više od pola veka. Glumačku karijeru započeo je davne 1966. u *Kruševačkom pozorištu*, kasnije je postao član *Užičkog pozorišta*, i na kraju se vratio u rodni Šabac. Na čelo *Šabačkog pozorišta* došao je pre petnaestak godina, umnogome je doprineo da ono bude u samom vrhu srpskog glumišta. Značajan korak bila je rekonstrukcija zgrade, koja je čak i prokišnavala, angažovani su eminentni reditelji, i uspeh nije izostao. Samo predstava *Perikle* po Šekspirovom tekstu i u režiji Nikite Milivojevića, osvojila je 15 nagrada. Karajić je uporedio sa direktorskim poslom glumio i u svim najznačajnijim predstavama. Dobitnik je više od 30 prestižnih nagrada, a za prošlu godinu izabran je za najboljeg direktora u okviru srpskih pozorišta. Pokrenuo je i časopis za kulturu i umetnost *Kod 21*, koji je četvrt veka nedostajao gradu

NEBOJŠA ZELENović: Sa kulturom prepoznavamo lepotu

Kao što je Stanislav Vinaver govorio, mi Šapčani imamo staru tradiciju duhovnu, koja nije tako kidljiva kao ćudljive tradicije većine naših drugih srbijanskih varoši. Pre dve godine pokazali smo da smo spremni za veliki festival i kvalitetan umetnički sadržaj koji podrazumeva sedam dana pozorišnog života sa najkvalitetnijim predstavama u Srbiji. Nekada je pozorište u Šapcu bilo ključna tačka koja je ukazivala na kulturu i duh inovacija našeg grada. Daleke 1832. godine odigrana je u opštini Šabac, u selu Nakučani, prva pozorišna predstava u Srbiji. Samo osam godina kasnije, 1840. godine, Šabac je imao prvo teatralno predstavljanje. Godine 1906. osnovano je profesionalno *Šabačko pozorište*. Kada su se u Srbiji gasila svetla kulture, Šabac je uvek bio svetionik kulture!

Šabačko pozorište jedno je od najboljih u zemlji, a Grad Šabac neguje kulturu, za koju godišnje izdvoji sedam odsto iz budžeta. *Pozorišno proleće* svojom simbolikom i sadržajem donelo je posebnu energiju u grad, a Srbiji novu nadu za unapređenje pozorišnog života. Pozorište ne može da promeni svet ali ljude čini boljima jer ih upućuje na etiku bez koje nema ni otvorenog društva ni napretka. Način savremenog života vodi površnosti i zamagljuje suštinu – kultura nas upoznaje sa istinom. Sa kulturom prepoznavamo lepotu i živimo u sopstvenom životu.

Kultura je bila i ostaje osnovni zakon samoodržanja. Zajednice i društvo preživljavaju političke i ekonomske promene i potrese samo ako poseduju jak kulturni identitet. To je jedini uslov opstanka pojedinca, naroda i nacije. Neophodno je da mlade vaspitavamo u tom duhu.

Nadam se vremenima u kojima će pozorišna i ostale umetnosti biti merilo vrednosti i dokaz kulturne i civilizacijske zrelosti društva. Festival *Pozorišno proleće* potvrđuje da smo na pravom putu i da zajedno verujemo u iste vrednosti i ciljeve.

Šabačko pozorište jedno je od najboljih u zemlji, a Grad Šabac neguje kulturu, za koju godišnje izdvoji sedam odsto iz budžeta

Posebno izdanje lista **Danas**

Urednik Dragan Stošić, tekstovi Dragan Eraković, korektura Marjana Stevanović, obrada fotografija Stanislav Milojković, prelom Zoran Spahić.

ALEKSANDAR STANKOVIĆ: Dostojni domaćini u gradu kulture

Teatar u Šapcu baštini tradiciju pozorišnog života koja traje već 18 decenija. Kao i za prethodna dva festivala pripreme i organizacija su na vreme započete i po svemu sudeći Šabac će opet biti domaćin na dobrom glasu. Od pre nekoliko meseci na čelu *Šabačkog pozorišta* je v.d. direktora Aleksandar Stanković, diplomirani pravnik, koji je prethodno obavljao funkciju predsednika *Upravnog odbora*.

– Još pre mesec dana uveliko smo počeli pripreme za organizovanje *Pozorišnog proleća*, jer se radi o festivalu nad festivalima, tako da ne smemo da dozvolimo bilo kakve propuste. Selekcija je pokazala da su to uglavnom beogradska pozorišta koja su veoma dobro prihvaćena od šabačke publike. Visok kriterijum potvrda je da će sve biti na najvišem nivou. Za potrebe predstave *Carstvo nebesko* nacionalnog teatra prvi čin će se igrati na našoj velikoj sceni, a drugi čin u svečanoj sali *Šabačke gimnazije*, kako je i reditelj zahtevao. Prvi put, u okviru pratećeg programa, monodrame će se igrati u porti saborne crkve *Svetih apostola Petra i Pavla*. Prošle godine uređeno je čitavo dvorište saborne crkve, a pored spomenika stradalima u balkanskim i u *Prvom svetskom ratu* amfiteatar je prigodan i za pozorišne predstave. Ukoliko bude kiše, monodrame će se igrati u *Kulturnom centru*.

U našoj galeriji *Vladislav Lalicki* imaćemo izuzetnu postavku *Salvador Dali između zvezdi i bari*. U saradnji sa *Srednjoevropskim kulturnim centrom* iz Novog Sada biće izloženo 30 originalnih grafika iz edicija *Zodijak*, *La Fontenove basne*, *Božanstvena komedija*, *Galina večera* i jedna pozlaćena skulptura *Žena žirafa*. Za organizaciju festivala iz gradskog budžeta obezbeđeno je pet miliona dinara, a očekujemo da, kao i prošle godine, od Ministarstva kulture dobijemo dva miliona dinara. Inače, za *Šabačko pozorište* iz gradskog budžeta izdvaja se oko 40 milina dinara za plate zaposlenih, dok se za programe daje 8,4 miliona dinara. Od ukupno 37 zaposlenih pozorišni ansambl ima 13 stalno zaposlenih i dvoje glumaca na određeno vreme.

S druge strane imamo naše redovne aktivnosti: ne-

Prvi put *Šabačko pozorište* samostalno će nastupiti na *Sterijinom pozorju* sa komadom „*Hajka na vuka*“.

Aleksandar Stanković

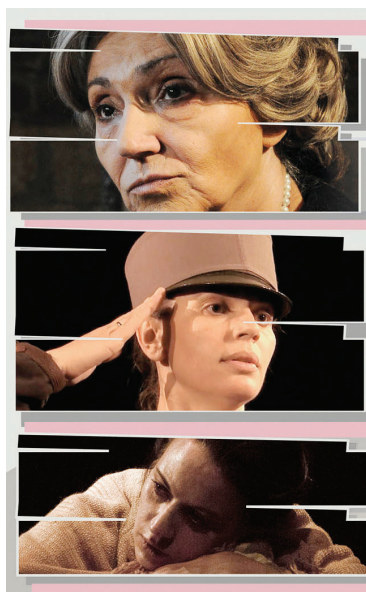
davno je bila premijera predstave *Kakav kupleraj* po tekstu Ežena Joneska, kojoj predviđamo dosta uspeha baš kao što je i *Čelava pevačica*, koja je na repertoaru već četvrt veka. Verovatno je to posle *Bube u uhu* najdugovečnija predstava na sceni srpskih pozorišta. U koprodukciji sa *Narodnim pozorištem* iz Prištine, u Gračanici je 12. aprila premijerno izvedena predstava *Banović Strahinja* u režiji Nebojše Bradića. Dan kasnije ova predstava igrana je u Zvečanu, a 23. aprila igraće se u čast pobednika na *Pozorišnom proleću*. Prvi put *Šabačko pozorište* samostalno će nastupiti na *Sterijinom pozorju* sa komadom *Hajka na vuka*, dok će na Festivalu *Joakim Vujić* u Novom Pazaru biti odigrano *Rubište* u režiji Kokana Mladenovića.

03 POZORIŠNO PROLEĆE 18

PRATEĆI PROGRAMI

■ ANEKS Biblioteke šabačke, Dvorana „Vinaver“ od 17 sati

JAVNO ČITANJE DRAME sa konkursa Sterijinom pozorju: „Bacaci prstiju“ Ive Brdar (I nagrada), 17. aprila; „Tako se menja svet“ Katarine Mitrović, 18. aprila; „Tamo gde pevaju“ Filipa Grujića, 19. aprila i „Moćni rendžeri ne plaču“ Tijane Grumić, 21. aprila.

■ GALERIJA „Vladislav Lalicki“ od 18 sati

PROMOCIJA knjige Pitera Bruka „Suština milosrđa“ (Clio i Kulturni centar Beograda), 20. aprila; PREDSTAVLJANJE prvih deset brojeva časopisa *Kod 21*, 22. aprila.

■ PORTA Šabačke crkve (u slučaju kiše – Velika sala Kulturnog centra)

ZNAČAJNE ŽENE SRBIJE: „Povratak kraljice Marije Karadorđević“ – Ljiljana Stepanović, 17. aprila od 19 sati; „Milunka“ – Vesna Stanković, 18. aprila od 17.30; „Nadežda Petrović“ – Biljana Đurović, 20. aprila od 19 sati.

■ HOTEL Sloboda, Meeting Room od 13 sati

OKRUGLI STO o položaju pozorišta u unutrašnjosti Srbije – „Kako opstati“, 23. aprila.